

MTA Székház (Vasváry-villa), Jurisics Miklós utca 38.

<https://iranypecs.hu/latnivalo/mta-szekhaz/>

<https://www.facebook.com/watch/?v=1130582300784145>

<https://www.kozterkep.hu/1112/pecs-mta-szekhaz-epuletdiszei>

A **Vasváry-villát** az egyik leggazdagabb pécsi kereskedő, **Vasváry György** építette **1884-ben**. A család címerét láthatjuk a homlokzaton. Építtetője az itáliai reneszánsz jegyében képzelte el a nyaralót kizárólag helyi mesterek közreműködésével. Az épület tervezője és a kőműves-, valamint az ács munkák kivitelezője Szánthó Antal pécsi mester volt. Az épületszobrászati munkák Zsolnay Vilmos gyárában készültek, az asztalos munkát Hoffmann Károly, a lakatos munkát Kindl Ferenc végezte. Kiemelkedő értéke a színes mázas majolika domborművekkel gazdagon díszített déli homlokzat (1897). Az épülethomlokzat pirogránit díszítése, valamint a székház kerti díszei (szfinxek, griffek, szökőkút is) a Zsolnay gyárában készültek 1897-ben, feltehetőleg Klein Ármin terve alapján.

A **park** gondozott bokrai, virágai, a Zsolnay-gyárában készült **pirogránit díszítésekkel** gazdagított homlokzat, a kecses vonalú szökőkút, a széles lépcsők már az érkezéskor elkápráztatják a vendégeket. A villa kertjében több szoboralkotás látható, a főlépcső előtt pedig az Alpár Ignác tervezte herculesfürdői mázas kerámiakút másodpéldánya áll.

Az épület gazdagon díszített pirogránit épületkerámiáit a pécsi Zsolnay Porcelángyárában készítették. Vasváry György rövid idő alatt jelentős berendezési tárgyakkal álló gyűjteményt halmozott fel a nyaralóban. A kollekciónak a kor polgárságának művészi igényét és ízlését tükrözte. A kollekciónak legtöbb darabja a **Zsolnay Porcelángyárból** került ki, de jelentős arányt képviseltek a helyi vasművesség termékei is.

A homlokzat felső sarkában balra Vasváry György, jobbra Vasváryné Rűffel Mária egymás felé forduló portréja látható. A két oldal közti falsíkon élére állított négyzetformákban a négy évszak allegóriája jelenik meg – a budapesti Műcsarnok homlokzatán elhelyezett alkotások másodpéldányai. A homlokzat középrészén az eredetileg a bécsi Guderus áruház számára készült évszak-allegóriák keskeny téglalap alakú domborművei helyezkednek el. Amíg Bécsben a negyedik emelet szintjén az ablakközöket töltik ki, addig itt két sorban, fent a Tavasz és a Nyár, lent az Ősz és a Tél szerepel.

A villa belseje az átalakítások ellenére sokat megőrzött eredeti díszítéséből. A ház külső és belső falaira a korabeli Inventárium (felhasznált díszítőkerámiák jegyzéke) alapján 1296 különböző színes kerámia díszítőelem került, ebből 1240 az épület belsejében.

Vasváry György 1905-ben bekövetkezett halála után a családtagok eladni kényszerültek a gyűjtemény darabjait. Az épület az 1952-es államosításig a család tulajdonában volt. Az azt követő időszakban az épületbelső rohamos pusztulásnak indult. A részben már a két világháború közötti időben lakóházként is használt egykori nyaralóház társbérletekre osztódott. Ekkor kezdődött az igényes belső berendezés rohamos pusztulása.

1969-ben, a **PAB** kezelésébe került az épület, ettől fogva – annak ellenére, hogy nem élvez műemléki védeltséget – különös gonddal őrzik az értékeket. 1970-ben állagmegóvásra és szerény átépítésre, majd 1980-ban és a 90-es évek végén jelentős bővítésre került sor. A felújítás során figyeltek arra is, hogy az épület belsejében és az épület előtti gazdag Zsolnay-alkotásokat, szobrokat, vázákat megőrizték, lehetőség szerint restaurálják. Az épület jelenleg is a **Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Bizottságának székháza**. /Romváry F. Pécs szobrai/

A pécsi Vasváry-villa, Cseri László

<https://www.jelenkor.net/pecs/1003/a-pecsi-vasvary-villa>